

Magna Charta for dei europeiske universiteta

Norwegian

Innleiing

Underteikna rektorar ved europeiske universitet, samla i Bologna ved 900-årsjubileet til det eldste universitetet i Europa, fire år før den endelege etableringa av opne grenser mellom statane i den europeiske fellesskapen, ser fram mot aukande samarbeid mellom alle europeiske folk og oppfattar at folk, såvel som statar, meir enn nokonsinne bør vere medvitne om kva slags rolle universiteta spelar i eit samfunn prega av endring og aukande internasjonalisering. På denne bakgrunnen vil vi framføre følgjande:

1. Framtida til menneskja ved dette årtusenskiftet rettar seg i høg grad etter den kulturelle, vitskaplege og tekniske utviklinga som finn stad i dei sentra av kultur, vitskap og forskning som ekte universitet utgjør
2. Universiteta si kunnskapsformidlande rolle overfor nye slektsledd må i dag innebere at universitetet må tene alle i samfunnet fordi vår kulturelle, sosiale og økonomiske framtid føreset ei særleg og vesentleg investering i livslang læring
3. Universiteta må sikre framtidige generasjonar utdanning og opplæring som set dei i stand til å medverke til å oppretthalde den naudsynnte balansen i naturen og i sjølve livet

Underteikna rektorar erklærer difor overfor alle statar og alle folk dei hovudprinsippa som bør liggje til grunn for verksemda ved universiteta, no og i framtida:

Hovudprinsipp

1. Universiteta er sjølvstendige samfunnsinstitusjonar som, sjølv om dei er ulikt organisert av geografiske og historiske årsaker, kritisk produserer, utforskar, vurderer og formidlar kultur gjennom forskning og høgare utdanning. For å stille seg opne overfor behova i omverda, må universiteta vere moralsk og vitskapleg uavhengig all politisk autoritet og økonomisk makt
2. På universiteta må undervisning og forskning vere uskiljelege om undervisninga skal kunne følgje med i behovsutviklinga, nye samfunnskrav og vitskaplege nyvinningar
3. Fridom i utdanning og forskning er grunnleggjande prinsipp for universiteta. Styresmaktene og universiteta må, på kvart sitt område, garantere og fremje respekten for dette grunnleggjande kravet

Ved å motarbeide intoleranse og gjennom å stadig vere opne for dialog er universiteta ein privilegert møtestad mellom universitetslærarar og studentar; universitetslærarar med evne til å dele kunnskapane og med middel til å vidareutvikle desse gjennom forskning og fornying, og studentane med evne, rett og vilje til å tileigne seg desse kunnskapane

4. Eit universitet ivaretar den europeiske humanistiske tradisjonen og er konstant oppteke av å nå universell kunnskap. For å fullføre sine oppgåver må universitetet overskride geografiske og politiske grenser og fastslå den tvingande og naudsynte retten for alle kulturar til å kjenne og influere kvarandre gjennom fri og gjensidig kunnskapsutveksling

Middel

Å setje desse måla i verk i samsvar med dei ovannemnde prinsippa, krev effektive middel som er tilpassa vilkåra i den noverande situasjonen.

1. For at ta vare på fridomen i forskning og undervising bør alle universitetsmedarbeidarar ha tilgjenge til naudsynte middel for utføringa av forskings- og undervisningsarbeidet
2. Prinsippet om forskning og utdanning som uskiljelege skal leggjast til grunn ved rekruttering og fastsetjing av tilsettingsvilkåra for universitetslærarar
3. Kvar universitet må, med omsyn til særskilde omstende, stå vakt omkring fridomen for studentane sine og leggje forholda til rette slik at studentane kan nå dei utdanningsmessige og kulturelle måla dei har sett seg
4. Universiteta – i særleg grad dei europeiske – ser gjensidig utveksling av informasjon og dokumentasjon og fremje av vitenskapleg samarbeid som fundamentalt viktig for kontinuerleg kunnskaputvikling

I samsvar med dei tidlege åra av sin historie, oppfordrar universiteta til mobilitet for lærarar og studentar. Det føreset eit fellesopplegg for å sikre samsvar ved tilsetjingsvilkår, fastsetjing av akademiske titlar, eksamenar (sjølv om dei nasjonale diploma skal halde fram) og felles normer for tildeling av stipend, for at universiteta skal kunne garantere utføringa av sine aktuelle samfunnsoppåver.

På sine respektive universitets vegner forpliktar underteikna rektorar seg med dette å gjere det som står i deira makt for at kvar nasjonalstat så vel som aktuelle internasjonale organisasjonar skal la seg inspirere av dette Magna Charta, som er eit samstemt uttrykk for den frie viljen til dei sjølvstendige europeiske universiteta.

Bologna, den 18. september 1988